NN 50/2021 (10.5.2021.), Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: UsII-416/18-6 od 23. ožujka 2021.

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1020

PRESUDA

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Gordane Marušić-Babić, predsjednice vijeća, Biserke Kalauz i Mire Kovačić, članica vijeća, te višeg sudskog savjetnika specijalista Josipa Petkovića, zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Hrvatski Telekom d.d., Z., koji zastupaju opunomoćenici I. S. i M. S. odvjetnici u Zajedničkom odvjetničkom uredu I. S. i M. S., S., protiv tuženika Inspektora elektroničkih komunikacija Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, Z., uz sudjelovanje zainteresirane osobe Ž. u. z. c. V.-p. ž., V. koju zastupa opunomoćenik J.-S. B., odvjetnik u Z., radi inspekcijskog nadzora, u sjednici vijeća održanoj 23. ožujka 2021.

presudio je

I. Poništava se rješenje inspektora elektroničkih komunikacija Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, klasa: UP/I-344-07/18-01/44, urbroj: 376-10-18-7 od 6. rujna 2018.

II. Odbija se zahtjev zainteresirane osobe za naknadu troškova upravnog spora.

III. Ova presuda objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem inspektora elektroničkih komunikacija utvrđeno je da je rješenje Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) klasa: UP/I-344-03/18-11/212, urbroj: 376-10-18-13 od 28. svibnja 2018. postalo izvršno 11. lipnja 2018. (točka 1. izreke). Pod točkom 2. izreke utvrđeno je da izvršenik – Trgovačko društvo Hrvatski telekom d.d. (ovdje tužitelj) nije postupilo po točki VI rješenja HAKOM-a iz točke 1. ovog rješenja, budući da nije u cijelosti platilo Ž. u. z. c. V.-p. ž. utvrđenu i neospornu godišnju naknadu za pravo puta za razdoblje od 9. svibnja 2018. do 9. svibnja 2018. u iznosu od 1,458.160,78 kn već je platio samo iznos od 817.525,52 kn.

U točki 3. izreke rješenja naloženo je tužitelju da u roku od 3 dana od dana primitka ovog rješenja plati godišnju naknadu za pravo puta u iznosu od 640.635,26 kn Županijskoj upravi za ceste Virovitičko-podravske županije, a u točki 4. izreke naloženo je tužitelju da odmah po uplati dostavi HAKOM-u i Ž. u. z. c. V.-p. ž. dokaz o izvršenoj uplati iz točke 3. rješenja.

Protiv osporenog rješenja tužitelj je podnio tužbu zbog bitne povrede pravila postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. U bitnome navodi da je tuženik pokrenuo upravni postupak u kojem je 28. svibnja 2018. doneseno rješenje o utvrđivanju infrastrukturnog operatora i naknadi za pravo puta počam od 9. svibnja 2018. koju je on obvezan platiti Ž. u. z. c. V.-p. ž. (dalje: ŽUC), ne uzimajući u obzir da su odnosi između njega i ŽUC-a glede korištenja predmetnih nekretnina za polaganje EKI već uređeni Ugovorom o služnosti od 19. travnja 2013. i Dodatkom tom ugovoru od 9. veljače 2015. Ističe da je postupio sukladno obvezama naloženim u rješenju, te smatra da tuženik u postupku inspekcijskog nadzora nije mogao donijeti zaključak da on nije u cijelosti postupio po točki 6. rješenja, jer je jednim dijelom svoju obvezu prema ŽUC-u ispunio plaćanjem a drugim dijelom prijebojem tražbine koju je imao prema zainteresiranoj osobi u iznosu od 640.635,26 kn temeljem preplaćenog iznosa naknade za služnost iz naprijed navedenog Ugovora. Navodi da se tuženik izvan svoje nadležnosti upušta u preispitivanje ispunjenosti zakonskih pretpostavki za prijeboj, pozivajući se pritom paušalno na navodne ovlasti inspektora iz članka 12., 111. i 112. Zakona o elektroničkim komunikacijama, iako niti jedna od tih odredbi na takovo postupanje ne ovlašćuje inspektora tuženika. Osim toga smatra pogrešnim zaključak tuženika da pretpostavke za prijeboj sukladno člancima 195. – 202. Zakona o obveznim odnosima nisu ispunjene, te pojašnjava da je temeljem ugovora o služnosti, po ispostavljenoj fakturi ŽUC-a 30. ožujka 2018. uredno podmirio ugovoreni iznos naknade od 1,458.160,72 kn unaprijed za cijelu 2018. godinu, dakle za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. S obzirom na to da je 9. svibnja 2018. zaprimio pisanu obavijest ŽUC-a da se od toga dana ne smatra više vezanim ugovorom o služnosti, to je tada dospjela i obveza ŽUC-a na podmirenje iznosa od 640.635,26 kn na ime unaprijed više plaćene naknade za služnost. Smatra da je obrazloženje pobijanog rješenja nerazumljivo, proturječno

samo sebi i razlozima za njegovo donošenje, jer u jednom dijelu, pozivajući se na praksu Visokog upravnog suda navodi da nije ovlašten ulaziti u ugovorne odnose između stranaka budući da to nije predmet njegovog upravnog postupanja, a s druge strane iznosi zaključke o tome da li je ugovor o služnosti prestao, što je njime propisano i osporava postojanje potraživanja tužitelja. Navodi nadalje da tuženiku niti jednim zakonom ili podzakonskim propisom nije dano ovlaštenje da u upravnom postupku nalaže tužitelju plaćanje naknade za pravo puta već isključivo da kao o glavnom pitanju utvrđuje njezinu visinu, a ukoliko tužitelj ne bi postupio po rješenju koje tuženik donosi u postupku utvrđivanja infrastrukturnog operatora i visine naknade za pravo puta, tada bi vlasnik nekretnine pred sudom imao ovlaštenje pokretati postupak radi naplate te naknade. Predlaže da ovaj Sud tužbeni zahtjev usvoji i osporeno rješenje poništi.

Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da je osporavano rješenje doneseno u postupku izvršenja rješenja klasa: UP/I-344-03/18-11/212, urbroj: 376-10-18-13 od 28. svibnja 2018., te u cijelosti osporava navode tužbe. Ističe da se iz stanja spisa predmeta i svih dokaza ne može zaključiti da je tužitelj izvršio rješenje u cijelosti i platio zainteresiranoj osobi naknadu za pravo puta za razdoblje od 9. svibnja 2018. do 9. svibnja 2019. u iznosu od 1,458.160,78 kn te da ugovorni odnos između tužitelja i zainteresirane osobe ne može biti predmet ovog upravnog postupka sukladno članku 2. Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, broj 47/09. – dalje: ZUP). Navodi da je o naknadi za pravo puta riješio za vremensko razdoblje od dana otkaza Ugovora pa ubuduće, tako da se ugovorno razdoblje ne poklapa sa razdobljem koje je obuhvaćeno tim rješenjem. Navodi da je temeljem prijave zainteresirane osobe o neizvršenju rješenja, pokrenutog inspekcijskog postupka i prikupljenoj dokumentaciji utvrđeno da je tužitelj proizvoljno odredio navodni preplaćeni iznos pozivajući se na Ugovor i Dodatak koji su otkazani. Podredno navodi da se prema stanju spisa i očitovanju tužitelja ne može utvrditi za koje je točno katastarske čestice platio naknadu putem prijeboja niti za koju vrstu EKI. Navode tužitelja glede prekoračenja ovlasti tuženik smatra neosnovanim i usmjerenim ka neispunjavanju obveza određenih u rješenju, imajući u vidu da je upravo tužitelj u spis predmeta dostavio Ugovor i Dodatak ugovora o služnosti, te dokaze o uplati i odgovor na otkaz Ugovora kao opravdavanje za svoje ne postupanje. Ističe da je u oba odnosa nesporno da je zainteresirana osoba vjerovnik, a da je tužitelj bio i jest sada dužnik. Ističe da osim toga Ugovorom o služnosti nisu navedene čestice na koje se odnosi naknada i stvarna služnost niti količina EKI, te nisu sadržani dokazi da je tužitelj stekao pravo služnosti sukladno Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a nije određen niti način izvršavanja stvarne služnosti i dokazano da je stečena upisom u zemljišne knjige prema važećim propisima, pri čemu citira odredbe toga Zakona, kao i Zakona o zemljišnim knjigama kojim je propisan način stjecanja prava. Ponavlja da ugovorni odnosi nisu upravna stvar niti se ona rješava primjenom materijalnih propisa kojima je uređeno ovo upravno područje, već se na odlučivanje u ugovornim odnosima primjenjuju pravne norme građanskog prava, a da u tijeku provođenja postupka nije dostavljen dokaz iz kojeg bi se moglo utvrditi postojanje dugovanja zainteresirane osobe prema tužitelju, koje je tužitelj navodno prebio. Smatra da je rješenje jasno, nedvosmisleno i u potpunosti razumljivo te da su istaknute sve odlučne činjenice i okolnosti na temelju kojih je doneseno. Ponavlja da tužitelj uz tužbu nije dostavio mjerodavne dokaze o ispunjenju obveze iz rješenja, jer se jednostavnim matematičkim zbrajanjem ne može utvrditi da je platio utvrđenu naknadu za pravo puta zainteresiranoj osobi u cijelosti za razdoblje od 9. svibnja 2018. do 9. svibnja 2019., a ukoliko smatra da ima neko potraživanje prema zainteresiranoj osobi iz otkazanog ugovornog odnosa isto može potraživati na parničnom sudu. Poziva se na članak 133. ZUP-a glede izvršavanja rješenja donesenog u upravnom postupku nakon njegove izvršnosti, te ističe da je za postupanje stranke mjerodavno samo ono što piše u samom rješenju. Predlaže da ovaj Sud tužbeni zahtjev odbije kao neosnovan.

Zainteresirana osoba u odgovoru na tužbu osporava sve navode tužitelja. Navodi da u prilogu tužbe nisu dostavljeni dokazi o tome temeljem čega i kada je navodno prijeboj tražbina na koje se tužitelj poziva izvršen, te da je izjava o prijeboju od 13. rujna 2018. ništava i ne proizvodi pravne učinke iz razloga što je dana pod uvjetom da pravomoćnošću rješenja bude utvrđeno postojanje tražbine ŽUC-a u određenom iznosu odnosno da rješenje ne bude ukinuto, poništeno ili proglašeno ništavim u postupku po pravnim lijekovima, a koji budući uvjet se još nije ostvario. Ističe osim toga da tuženik za prijeboj nije mogao znati jer je izjavljen nakon donošenja osporenog rješenja. Navodi također da pravo puta predstavlja zakonsko ograničenje prava vlasništva na koje se ne primjenjuju pravila o služnostima te obrazlaže razliku između naknade koja je isplaćivana temeljem ugovora o služnosti i naknade koja se treba isplaćivati temeljem rješenja tuženika. Smatra da izjava o prijeboju nije valjana i iz razloga što u istoj nije uračunato potraživanje ŽUC-a na ime razlike naknade koja je utvrđena rješenjem tuženika i naknade isplaćivane temeljem Ugovora, te da osim toga bi upravno tijelo trebalo uz naknadu određenu rješenjem odrediti i naknadu koja je trebala biti plaćena temeljem ugovora pa time odlučivati i o ugovornim odnosima stranaka, što je suprotno sudskoj praksi Visokog upravnog suda. Navodi da upravo iz tog razloga tužitelj nije mogao kompenzacijom izvršiti obvezu određenu rješenjem HAKOM-a jer se ista odnosi na ugovorni odnos stranaka pa je zato doneseno pobijano rješenje kojim je tužitelju naložena uplata preostalog iznosa naknade. Predlaže da se tužbeni zahtjev odbije uz naknadu troškova postupka zainteresiranoj osobi za sastav odgovora na tužbu sa PDV-om u iznosu od 18.225,00 kn.